

LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODAS
(istaigos pavadinimas)

2016 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2017-01-19

(data)

Kaunas

(parengimo vieta)

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos zoologijos sodą 1938 m. liepos 1 d. įkūrė profesorius T. Ivanauskas. Nuo to laiko zoologijos sodas globoja ir saugoja gyvūnus, supažindina lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove bei veisia retus ir nykstančius gyvūnus, teikdamas prioritetą, saugomiems pagal LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą ir įrašytiems į Tarptautinę raudonąją knygą. Čia yra pastovi ekspozicija, kurią reikia toliau išlaikyti šia tęstine ir ilgalaikė programa. Lietuvos zoologijos sodas nuo 1985 m. dalyvauja Europos retų ir nykstančių gyvūnų rūšių veisimo programose. 1992 m. buvo priimtas pilnateisio nario statusu į Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociaciją (EAZA), 2013 m. šioje organizacijoje pilnateisio nario statusas pakeistas į kandidato, nuo 2008 m. atnaujino narystę Tarptautinėje rūšių informacinėje sistemoje (Species360). Nuo 2016 m. kovo 1 d., gavus priegią, pradėta dirbti su tarptautine Zoologinės informacijos valdymo sistema (ZIMS).

Svarbiausi atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

1. Lietuvos zoologijos sodas, siekdamas užtikrinti jam priskirtos visuomeninio-kultūrinio gyvūnų pažintinės ir reprezentacinės funkcijos vykdymą, 2016 m. liepos mėnesį Aplinkos ministerijai pateikė projektinį pasiūlymą su Investicijų projektu dėl projekto „Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode“ įgyvendinimo pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, kurio metu planuojamas kompleksiškas viso zoologijos sodo atnaujinimas, t. y. veterinarijos, edukacijos centro, egzotariumo, žirafų, plėšriųjų žinduolių, kanopinių žinduolių bei kitų gyvūnų pastatų ir voljerų statyba bei rekonstrukcija. 2016 m. spalio mėnesį dėl šio projekto finansavimo Lietuvos zoologijos sodas Aplinkos projektų valdymo agentūrai pateikė paraišką.

2. 2016 metais didelių esminių pokyčių kolekcijoje neįvyko, gyvūnų rūšių skaičius nekito, nes atsisakytų ir įsigytų rūšių skaičiai vienodi, lyginant su 2015 m. Gyvūnų rūšių 2016-12-31 d. buvo 222, o eksponatų skaičius padidėjo (6,3 %), t. y. nuo 2038 iki 2166 individų. 2016 m. buvo atsisakyta 16 rūšių ir įsigyta 16 naujų rūšių, kurias sudaro 2 nariuotakojų, 4 žuvų, 4 varliagyvių, 2 roplių, 2 paukščių ir 2 žinduolių rūšys. Porų sudarymui įsigyta šiaurinė tupaja ir žirafa. Nemažą kolekcijos dalį – 29 (13 %) rūšis sudaro retos rūšys, t. y. įtrauktos į Tarptautinę raudonąją knygą, 12 (5,4 %) rūšių saugomų pagal LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą ir 29 (13 %) rūšys įtrauktos į Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos sąrašus. Zoologijos sodas dalyvauja 13 europinių retų rūšių išsaugojimo ir veisimo programose (EEP), 8 europinės retų rūšių (ESB) ir 5 tarptautinės retų rūšių (ISB) kilmės knygos programose. 2016 metais veisėsi 28,4 % visų esančių zoologijos sode rūšių, šiek tiek daugiau nei 2015 m., tačiau iš išauginto prieauglio galima paminėti tokias rūšis, kurios nelaisvėje rečiau išveisiamos, tai – baliniai vėžliai, rusvieji ibisai, mėlynkaktės bei venesuelinės amazonės, didieji apuokai ir kritiškai nykstančios perukinės tamarinės. 2016 metais išauginta ir 6 rūšys varliagyvių. 2016 m. gyvūnų gaištamumas, lyginant su 2015 metais, sumažėjo 2,3 % – nuo 8,97 % iki 6,7 %.

2016 metais į internetinę ZIMS programą suvestos visos mūsų kolekcijos rūšys ir individualiai atpažįstamų gyvūnų informacija, taip pat sutvarkyta visų gautų ir perduotų kitiems zoologijos sodams gyvūnų informacija. Programa skirta sisteminiam zoologinės informacijos (gyvūnų registravimo, priežiūros, individualių duomenų) rinkimui ir platinimui.

Taip pat inicijuotas projektas „Gamtosauginių bei gamtotvarkinių priemonių įgyvendinimas išsaugojant ir pagausinant balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas“ pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-V-018 priemonę „Biologinės įvairovės apsauga“. Šio projekto tikslas – pagausinti balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas, vykdant individų veisimo ir buveinių tvarkymo darbus.

3. Įgyvendinant visuomenės švietimo ir informavimo funkciją, pravesta 269 edukacinės programos zoologijos sode bei švietimo įstaigose: parodose, mokslo festivaliuose, universitetuose, darželiuose, mokyklose, neįgaliųjų vaikų institucijose, kaip išvažiuojamoji edukacija. Zoologijos sodas buvo pristatomas renginių metu, parengiant temines edukacines programas. Suorganizuota 11 renginių (švenčių) Lietuvos zoologijos sodo teritorijoje. Dalyvauta 5 išvažiuojamuosiuose renginiuose ir vestos teminės edukacijos. Parengta pagrindinė visuomenės švietimo ir informavimo priemonė – nauja internetinė svetainė www.zoosodas.lt. Šioje svetainėje atsirado patogi galimybė lankytojui nusipirkti el. bilietus į zoologijos sodą. Parengti ir su vizualiniu turiniu Aplinkos ministerijai bei žiniasklaidai išplatinti 29 pranešimai spaudai, siekiant informuoti visuomenę apie vykdomą veiklą.

Pasiekti svarbiausi veiklos efektyvumo pokyčiai

1. Paramos dėka per 2016 metus buvo sukurta nauja Lietuvos zoologijos sodo interneto svetainė (39 821,80 EUR), rekonstruotas ruonio baseinas (14 500,00 EUR), įrengta ventiliacija žirafų pastate (6 805,07 EUR), pastatytas vilkų aptvaras (6 545,60 EUR), įsigytas šildymo katilas (3 300,00 EUR), atgabenta iš Čekijos Respublikos žirafa (2 500,00 EUR), atnaujintas stumbrų voljeras (864,95 EUR) ir pan.

2. Savanorių apsilankymai Lietuvos zoologijos sode šiemet išaugo ir jų dirbtų valandų skaičius per metus pasiekė 1184 val.

3. Toliau dirbama su EAZA ir kitais ERASMUS+ projekto partneriais, kuriant gyvūnų prižiūrėtojų įgūdžių kompetencijų sistemą.

Svarbiausi veiksniai, trukdę įgyvendinti prioritetus ir pasiekti planuotus rezultatus

1. Lietuvos zoologijos sodui, finansuojamam iš valstybės biudžeto, pagal patvirtintą sąmatą nėra numatoma pakankamai lėšų gyvūnų mitybai, todėl pašarų įsigijimui zoologijos sodas priverstas kasmet prašyti papildomo finansavimo iš Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšų.

2. Gautas finansavimas (1 814,00 EUR) iš 2016 m. Aplinkos apsaugos rėmimo programos gyvūnų transportavimui buvo nepilnai įsisavintas (liko 838,54 EUR) dėl partnerių uždelsto gyvūnų eksporto dokumentų rengimo bei jų sprendimo gyvūnus realizuoti kitur ir dėl prerinių šuniukų skaičiaus sumažėjimo Hanoverio zoologijos sode.

3. Lietuvos zoologijos sodui, finansuojamam iš valstybės biudžeto, pagal patvirtintą sąmatą nėra numatoma pakankamai lėšų komandiruotėms, todėl per metus gali išvykti tik vienas žmogus ir vos į kelis iš visų EAZA organizuojamų renginių. Turėtų daugiau darbuotojų vykti į kitus Europos zoologijos sodus su tikslais: tobulintis, kelti kvalifikaciją, savišvietai, praktikai, kompetencijų įsigijimui, žinių, praktikos ir gerosios patirties pasikeitimui, dvišaliam bendradarbiavimui.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Įgyvendinto strateginio tikslo pavadinimas ir kodas.

„Užtikrinti racionalų gamtos išteklių naudojimą ir tolesnį jų gausinimą, hidrometeorologinės informacijos“ (02).

Strateginio tikslo įgyvendinimo programos (toliau – programa) pavadinimas ir kodas.

„Gamtos išteklių ir paveldo vertybių apsauga“ (02 33).

Įgyvendinto programos tikslo eilės numeris ir pavadinimas.

3 – „Populiarinti gamtos apsaugos žinias, supažindinti lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove, organizuoti kultūrinį gyventojų aptarnavimą ir poilsį“.

Programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
3-ajam programos tikslui: Populiarinti gamtos apsaugos žinias, supažindinti lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove, organizuoti kultūrinį gyventojų aptarnavimą ir poilsį				
R-02-33-03-01	1. Lankytojų skaičius Lietuvos zoologijos sode, vnt.	140000	154350	110,3
3-ojo tikslo 1-ajam uždaviniui: Globoti, saugoti ir veisti gyvūnus, plėsti ir turtinti ekspoziciją, sukurti funkcinę ekspozicinę Lietuvos zoologijos sodo modelį, priartinant gyvūnų gyvenimo sąlygas prie autentiškos jiems aplinkos, kaip reikalauja ES tarybos direktyva dėl laukinių gyvūnų.				
P-02-33-03-01-01	1. Retų gyvūnų rūšių (saugomų pagal LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą) skaičius, vnt.	160	160	100,0
P-02-33-03-01-02	2. Edukacinių programų skaičius, vnt.	200	269	134,5
P-02-33-03-01-03	3. Lietuvos zoologijos sodo surinkta ir pervesta suma už teikiamas paslaugas, tūkst. €	400,0	440,2	110,1

Gautų rezultatų palyginimas su strateginiame veiklos plane numatytais vertinimo kriterijais:

1. Rezultato kriterijus – Lankytojų skaičius Lietuvos zoologijos sode (R-02-33-03-01). Lietuvos zoologijos sodą aplankė 110,3 % daugiau, nei buvo planuota dėl palankių oro sąlygų, vykdytų renginių bei aktyvios veiklos viešinimo visuomenės informavimo priemonėse.

2. Produkto kriterijus – Retų gyvūnų rūšių skaičius (P-02-33-03-01-01) nei sumažėjo, nei padidėjo, t. y. išsaugota 160 retų gyvūnų rūšių.

3. Produkto kriterijus – Edukacinių programų skaičius (P-02-33-03-01-02) didesnis 134,5 % nei planuota dėl aktyvios veiklos viešinimo visuomenės informavimo priemonėse (padidėjo lankytojų susidomėjimas). Tai įtakojo reklama, vykdyti renginiai ir bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis.

4. Produkto kriterijus – Lietuvos zoologijos sodo surinkta ir pervesta suma už teikiamas paslaugas (P-02-33-03-01-03) didesnė 110,1 % nei buvo planuota dėl palankių oro sąlygų, vykdytų renginių bei aktyvios veiklos viešinimo visuomenės informavimo priemonėse.

Asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Panaudoti asignavimai, tūkst. €
Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1 688,0
<i>iš jo: Pajamų įmokos</i>	440,8
<i>Aplinkos apsaugos rėmimo programa</i>	86,6
Juridinių ir fizinių asmenų parama	43,0
Iš viso	1 731,0

III. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

Lietuvos zoologijos sodas 2017 metais planuoja:

1. Pradėti įgyvendinti projektą „Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode“, finansuojamą iš ES struktūrinių fondų lėšų pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-017 „Visuomenės informavimas apie aplinką ir aplinkosauginių rekreacinių objektų tvarkymas“ (paraiška pateikta Aplinkos projektų valdymo agentūrai). Planuojamas įgyvendinimo terminas 4 metai.

2. Pradėti įgyvendinti projektą „*Gamtosauginių bei gamtotvarkinių priemonių įgyvendinimas išsaugojant ir pagausinant balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas*“, finansuojamą iš ES struktūrinių fondų lėšų pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonės Nr. 05.5.1-APVA-V-018 „Biologinės įvairovės apsauga“ (planuojama pateikti Aplinkos ministerijai projektinį pasiūlymą ir Aplinkos projektų valdymo agentūrai – paraišką). Planuojamas įgyvendinimo terminas 4 metai.

3. Dalyvauti ES 2015–2018 metų profesinio mokymo projekte „Zoo Keeper Competency Framework“ („Gyvūnų prižiūrėtojų gebėjimų pagrindų ugdymas“), kurį įgyvendina Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociacija (EAZA) pagal ES 2014–2020 m. programą „Erasmus+“. Projektas skirtas kelti gyvūnų priežiūros specialistų darbo kokybę, taikant naujausius tarptautinius gyvūnų gerovės ir priežiūros nelaisvėje metodus.

4. Tęsti 2015–2017 metų valstybės investicijų projekto „Lietuvos zoologijos sodo teritorijos apatinės dalies tvoros projektavimas ir statyba“ įgyvendinimą, finansuojamą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

5. Gavus finansavimą planuojama įgyvendinti Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšomis finansuojamus projektus: „Pašarų įsigijimas“, „Asmens apsaugos priemonių įsigijimas“ ir kt.

Direktorius

Aurimas Didžiokas